

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM PRE ŠPECIALIZAČNÝ ODBOR – MAXILOFACIÁLNA CHIRURGIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

Maxilofaciálna chirurgia je špecializačný odbor v kategórii lekár. Zaoberá sa chorobami a úrazovou chirurgiou ústnej, čeľustnej a tvárovej oblasti s príslušnými rými a orgánmi, ich prevenciou, diagnostikou terapiou a rehabilitáciou.

Dĺžka trvania špecializačného štúdia je 6 rokov.

b) Určenie stupňa vzdelávania, dĺžky a obsahu odbornej zdravotníckej praxe potrebnej na zaradenie do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore maxilofaciálna chirurgia

Podmienkou na zaradenie do špecializačného štúdia v odbore maxilofaciálna chirurgia je úspešné absolvovanie vysokoškolského štúdia v študijnom odbore všeobecné lekárstvo (MUDr.).

Prijatie na štúdium

Na štúdium možno prijať absolventa medicíny odboru všeobecného lekárstva ktorý ovláda slovom i písmom slovenský jazyk a môže vykonávať činnosť lekára v Slovenskej republike.

c) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Súčasťou teoretickej prípravy je účasť:

- na prednáškach a seminároch školiteľov LF UPJŠ
- na špecializačných a certifikačných kurzoch v oblasti stomatológie, dentoalveolárnej a maxilofaciálnej chirurgie
- na odborných podujatiach SLS a jej odborných spoločností, Spolkov lekárov, Slovenskej stomatologickej spoločnosti, Slovenskej spoločnosti pre oro-maxilofaciálnu chirurgiu
- aktívna prednášková a publikačná činnosť povinná v zmysle Z. z. č. 213/2004 o ďalšom vzdelávaní pracovníkov v zdravotníctve a následných predpisov

Vedomosti v rámci spoločných kmeňov:

A. Zubolekársky kmeň s dĺžkou trvania 2 roky

- topografická anatomia hlavy a krku
- orálna biológia
- stomatologické vyšetrenie
- vývoj orofaciálneho systému a chrupu
- vývojové a získané poruchy tvrdých zubných tkanív
- etiológia, patogenéza, prevencia, diagnostika a terapia zubného kazu a jeho následkov
- endodoncia mliečnych a trvalých zubov
- dentálna fokálna infekcia
- prevencia kazu, parodontopatií, čeľustno-ortopedických anomálií, porúch temporomandibulárneho kĺbu, traumatických, onkologických a zápalových ochorení orofaciálnej oblasti
- stomatologické ošetrovanie zdravotne kompromitovaných pacientov

- dentálne materiály a technológie
- protetické ošetrovanie pacientov
- fixná a snímateľná protetika
- choroby gingívy, parodontu a ústnej sliznice
- prejavy celkových ochorení v ústnej dutine
- etiológia, diagnostika, prevencia a liečba čelústno-ortopedických anomálií
- anestézia v stomatológii
- extrakcie zubov, dentoalveolárna chirurgia, traumatológia zubov a kostí a nádory maxilofaciálnej oblasti
- manažment stomatologickej praxe.

B. Chirurgicko-internistický kmeň s dĺžkou trvania 1 rok

- zásady pred a pooperačnej starostlivosti, podávania liekov (i. m., i. v., infúzne), obväzovej techniky, transfúznej terapie a terapie pooperačných komplikácií
- znalosti z predoperačnej prípravy a pooperačnej starostlivosti, výživy a intenzívnej starostlivosti
- zásady pobytu na operačnom trakte, ošetrovania a šitie rán
- lekárska prvá pomoc
- práca s kostnými a mäkkými tkanivami, rekonštrukcia kostných defektov, dlahovanie
- celková a miestna anestézia
- zaistenie dýchania intubácia, tracheotómia, konikotómia
- alergicko-toxické reakcie, šokové stavy
- farmakologické zvládnutie anestézie a resuscitácie
- manipulácia s mäkkými tkanivami/sutúra, plastické šitie rán, úprava jaziev prekrývanie defektov lalokmi
- rázštepy
- liečba frontonazálnych úrazov, komplikovaných úrazov očnice, frontálnych sínusov
- liečba bolesti tváre, neuralgie n.trigemini

C. Maxilofaciálny kmeň s dĺžkou trvania 3 roky

- komplexné znalosti topografickej anatómie hlavy a krku, fyziológie, patofyziológie a patológie, diagnostiky a diferenciálnej diagnostiky ochorení hlavy, krku a detailne orofaciomaxilárneho systému
- problematika zlomenín nosa, maxilárnych sínusov, oroantrálnych a oronazálnych komunikácií, ochorení temporomandibulárneho kĺbu, tumorov v oblasti hlavy a krku, ochorení tvárových a krčných lymfatických uzlín, krčné disekcie
- znalosti operačných postupov a metód riešenia chirurgických, onkologických ochorení, traumatických poškodení
- ochorenia slinných žliaz
- znalosti z vedenia dokumentácie na lôžkovom oddelení.

Uchádzač je oboznámený s právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Ovláda:

- problematiku zápalových, onkologických, traumatologických ochorení, cýst, čeľustno-ortopedických anomálií, ochorenia temporo-mandibulárneho kĺbu, slinných žliaz, postextrakčných komplikácií, neuralgií, farmakoterapiu, farmakokinetiku používaných liečiv, princípy aktinoterapie a onkochemoterapie
- zásady predoperačnej a pooperačnej starostlivosti, liečby pooperačných komplikácií, zásady infúznej intervencie, dietetiky a rehabilitácie v maxilofaciálnej chirurgii
- v implantológii ovláda problematiku indikácie a osadzovania implantátov, konštrukcie supraštruktúr
- styčnú problematiku maxilofaciálnej chirurgie a otorinolaryngológie z oblasti traumatológie, ochorení prínosových dutín, tumorov, temporomandibulárneho kĺbu a i.
- pozná prax posudzovania práceneschopnosti, bolestného a zníženého spoločenského uplatnenia
- ovláda zásady resuscitácie, indikuje a prakticky rieši problémy preprotetickej chirurgie

Rozsah praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

A. Počet výkonov v rámci dvojročného zubolekárskoho kmeňa

	Názov výkonu	Počet výkonov	Kredit
A.1.			
1.	preparácia a plnenie kavít na fantómových zuboch	45	14
2.	vyšetrenie stomatologického pacienta a plán ošetrovania	50	16
3.	zhodnotenie intraorálneho rtg vyšetrenia	50	16
4.	zhodnotenie extraorálneho rtg vyšetrenia	50	16
5.	výplňové ošetrovanie kavít I. – V. Blackovej triedy	60	18
6.	endodontické ošetrovanie zubov	15	5
7.	ošetrovanie hypersenzitivity dentínu	10	3
8.	diagnostika a ošetrovanie gingivitídy	10	3
9.	diagnostika a ošetrovanie parodontitídy	10	3
10.	diagnostika a ošetrovanie ochorení sliznice ústnej dutiny	10	3
11.	diagnostika čelustno-ortopedických anomálií	10	3
12.	zhotovenie odtlačkov čelustí	10	3
13.	sňatie fixnej protetickej náhrady	5	1,5
14.	infiltračná anestézia na mandibule	10	3
15.	zvodová anestézia na mandibule	20	6
16.	extrakcie zubov	50	16
17.	chirurgická extrakcia	3	1
18.	ošetrovanie postextrakčných komplikácií	10	3
19.	ošetrovanie dentitio difficilis	10	3
20.	resekcia koreňového hrotu	2	1
21.	frenulektómia	2	1
22.	sutúry mäkkých tkanív a slizníc ústnej dutiny	5	1,5
23.	naloženie a sňatie fixačnej dlahy	4	1
A.2.	Asistencia		
1.	fixná a snímateľná čelustnoortopedická terapia	5	1,5
2.	zhotovenie fixnej protetickej náhrady	3	1
3.	zhotovenie snímateľnej protetickej náhrady	5	1,5
4.	komplikovaná extrakcia	5	1,5
5.	resekcia koreňového hrotu zuba	5	1,5
6.	diagnostická a kuratívna excízia	3	1
	S P O L U	512	160

B. Počet výkonov v rámci ročného chirurgicko-internistického kmeňa

V rámci chirurgico-internistického kmeňa uchádzač vykonáva klinickú stáž na pracoviskách všeobecnej chirurgie, traumatologických oddeleniach, oddeleniach anesteziológie a intenzívnej medicíny, plastickej chirurgie, neurochirurgie a internej medicíny v rámci asistencie vykonávaných výkonov.

C. Počet výkonov v rámci trojročného maxilofaciálneho kmeňa

		Počet výkonov	Kredit
C.	Chirurgické extrakcie v maxille a mandibule	100	43
C.1.	Chirurgia čelústnych anomálií (asistovanie)		
1.	sagitálna osteotómia mandibuly	4	2
2.	iné osteotómie mandibuly	2	1
3.			
C.2.	Chirurgia cyst		
1.	extirpácia cysty:		
1.1.	mandibuly	10	4
1.2.	maxilly	12	5
1.3.	mäkkých tkanív (epidermoidná, brandiogénna a iné)	7	3
C.3.	Chirurgia čelústnej dutiny		
1.	chirurgické revízie čelústnej dutiny (radix v antre, cysta...)	3	1
2.	radikálna operácia podľa Caldwell a Luca	3	1
3.	plastika oroantrálnej komunikácie	10	4
4.	punkcia čelústnej dutiny nazálnou cestou	5	2
5.	sinuslifting - asistencia	3	1
C.4.	Chirurgia nádorov		
1.	extirpácia benígneho nádoru:		
1.1.	mäkkých tkanív	5	2
1.2.	kostí	5	2
1.3.	príušnej slinnej žľazy	5	2
1.4.	submandibulárnej slinnej žľazy	3	1
C.5.	Asistencia		
1.	radikálna excízia (resekcia) mäkkých tkanív pre malígný nádor	10	4
2.	radikálna resekcia kosti pre malígný nádor	5	2
3.	externácia submandibulárneho priestoru 2	2	1
4.	extirpácia krčných lymfatických uzlín a praktická orientácia v regio colli lateralis	2	1
5.	kompletná operácia typu Neck-dissection (príležitostná asistencia)	2	1
C.6.	Preprotetická chirurgia		
1.	egalizácia alveolárneho výbežku väčšia ako 1 sextant	15	6
2.	operácia vlnajúceho hrebeňa alveolárneho výbežku	5	2
3.	frenulektómia	25	11
4.	operácia slizničných rias vo vestibule	5	2
5.	excízia fisurálny granulóm	5	2
6.	plastika hornej ústnej predsiene bez použitia transplantátu	10	4
7.	operácia exostóz (torus palatinus)	5	2
8.	plantácia biologických materiálov do kostných defektov (augmentácia)	5	2
9.	aplikácia zubných implantátov	10	4
C.7.	Chirurgia zápalov		
1.	intraorálna incízia a drenáž rozsiahleho okoločelústneho zápalu	46	20
2.	extraorálna incízia a drenáž okoločelústneho zápalu	9	4

3.	sekvestrotómia	8	3
C.8.	Úrazová chirurgia		
1.	dentálne dlahy z voľnej ruky v jednom zuboradí -rozl.modifikácie	75	33
2.	osteosyntéza drôteným stehom	8	3
3.	platňová osteosyntéza so skrutkami	4	2
4.	drôtené závesy strednej tretiny tvárovej kostry	5	2
5.	revízia, excízia a sutúra rany mäkkých tkanív úst	25	11
6.	revízia, excízia a sutúra rany tváre	14	6
7.	zatvorená repozícia zlomeniny nosových kostí	7	3
8.	repozícia zlomeniny zygomaticomaxilárneho komplexu kostným hákom	8	3
9.	chirurgická repozícia zlomeniny zygomaticomaxilárneho komplexu transantrálnym prístupom	5	2
10.	repozícia jarmového oblúkacostným hákom	5	2
11.	repozícia luxácie temporomandibulárneho kĺbu	4	2
12.	zastavenie arteriálneho krvácania lokálnym podvázom	8	2
13.	zastavenie arteriálneho krvácania podvázom väčšej prívodovej tepny napr. a. lingualis v trigonum Pirogovi	5	2
14.	podváz a. carotis externa	2	1
15.	lokalizácia a odstránenie cudzieho telesa z mäkkých tkanív alebo kosti	6	3
C.9.	Rekonštrukčná chirurgia (asistovanie)		
1.	rekonštrukcia resekčného alebo traumatického defektu mäkkých tkanív lalokovým posunom	4	2
2.	odber a aplikácia dermoidného štepu	8	3
3.	odber a našitie kožného štepu v plnej hrúbke	3	1
4.	založenie a prenos tubulizovaného kožného laloka	2	1
5.	odber autogénneho kostného štepu (napr. z hrebeňa panvovej kosti)	5	2
6.	transpozícia vývodu veľkej slinnej žľazy	5	2
C.10.	Urgentné výkony v maxilofaciálnej chirurgii		
1.	tracheotómia	2	1
2.	predná nosová tamponáda	8	3
3.	zadná nosová tamponáda	4	2
4.	tracheálna intubácia	5	2
C.11.	Diagnostické výkony		
1.	sialografia príušnej a submandibulárnej slinnej žľazy	7	3
2.	diagnostická punkcia	7	3
3.	diagnostická excízia	15	6
4.	interpretácia bežných rtg projekcií čeľustí a krčnej chrbtice	50	21
5.	interpretácia projekcií CT	30	12
6.	interpretácia projekcií NMR	10	4
C.12.	Všeobecné medicínske urgentné výkony		
1.	zavedenie venózneho kanyly	10	4
2.	zavedenie ústneho a nosového vzduchovodu	5	2
3.	riadené dýchanie kriesiacim prístrojom a maskou	3	1
4.	zavedenie laryngeálnej masky	3	1
5.	kardiopulmonálna resuscitácia	2	1
6.	defibrilácia	2	1

S P O L U	717	300
------------------	------------	------------

Organizačná forma štúdia

Špecializačné štúdium trvá 6 rokov. Začína zubolekárskym kmeňom s odporúčanou dĺžkou trvania 24 mesiacov, pokračuje absolvovaním chirurgického kmeňa s dĺžkou trvania 12 mesiacov, na ktorý nadväzuje ďalšie špecializačné štúdium v maxilofaciálnej chirurgii v trvaní 36 mesiacov. Špecializačné štúdium má teoretickú a praktickú časť. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

e) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe počas tzv. spoločného chirurgického kmeňa vykonávanej na jednotlivých pracoviskách, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

A. V rámci dvojročného zubolekárskeho kmeňa uchádzač absolvuje prax na zubolekárskom oddelení ambulantného charakteru vo výučbovom zdravotníckom zariadení s materiálnym a personálnym vybavením pre výučbu stomatológie a zubného lekárstva.

B. V rámci ročného chirurgického kmeňa uchádzač absolvuje prax:

1.	Všeobecné chirurgické pracovisko	3 mesiace
2.	Oddelenie úrazovej chirurgie	2 mesiace
3.	Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny	1 mesiac
4.	Oddelenie plastickej chirurgie	3 mesiace
5.	Oddelenie neurochirurgie	2 mesiace
6.	Oddelenie internej medicíny	1 mesiac

C. V rámci trojročného maxilofaciálneho kmeňa uchádzač absolvuje klinickú prax 36 mesiacov v maxilofaciálnej chirurgii na klinických lôžkových oddeleniach maxilofaciálnej chirurgie. V rámci nej absolvuje 2 mesiace na oddelení otorinolaryngológie a 1 mesiac na onkologickom oddelení (rádioterapia, chemoterapia).

Princípy kreditového systému

Princípy kreditového systému budú pozostávať z aktivít:

1. teoretická príprava – štúdium
2. stanovená štandardná klinická prax
3. rozsah praktických zručností – špeciálne výkony

V jednotlivých aktivitách je potrebné získať počet kreditov. Kredity získavame v rámci jednej aktivity nebudú zameniteľné. Za každý polrok je možné získať 60 kreditov.

Kredity sú rozdelené pre spoločný:

1.	Zubolekársky kmeň	2 roky trvania	4 x 60 kreditov	240 kreditov
2.	Chirurgický kmeň	1 rok trvania	2 x 60 kreditov	120 kreditov
3.	Maxilofaciálny kmeň	3 roky trvania	6 x 60 kreditov	360 kreditov

Kredity v jednotlivých hodnotiacich polročných intervalov sú delené nasledovne:

1.	za teoretickú prípravu	20 kreditov
2.	za stanovenú štandardnú klinickú prax	20 kreditov
3.	Za rozsah praktických zručností – špeciálne výkony	20 kreditov

Kredity priznáva zodpovedný školiteľ.

Teoretická príprava - štúdium môže byť vedené formou:

1.	samoštúdium	10 kreditov za ½ rok
2.	školiace akcie	10 kreditov za ½ rok

Zameniteľnosť je prípustná so súhlasom zodpovedného školiteľa. Povinné školiace akcie sú nezameniteľné.

Ad.1.

Samoštúdium rozdelenia problematiky prípravy na špecializáciu podľa kapitol, ktoré určí zodpovedný školiteľ pri odboroch participujúcich na špecializačnej príprave školiteľ v čase nástupu na cirkuláciu.

Ad.2.

Školiace akcie - len tie, ktoré organizujú ustanovizne pre špecializačné vzdelávania SLS, SSS, Slovenská spoločnosť pre oro-maxilofaciálnu chirurgiu.

Stanovená štandardná klinická prax: obsahuje vyšetrenie pacientov v ambulantnej, klinickej praxi, prijímanie pacientov do hospitalizačnej starostlivosti, spracovanie zdravotnej dokumentácie, zhodnotenie pomocných a laboratórnych vyšetrení, stanovenie pracovnej diagnózy, zostavenie diagnostického a terapeutického plánu, konzultácie so špecialistami, účasť na vizitách, prepúšťanie pacientov. Práca s piatimi pacientmi predstavuje 1 kredit.

Rozsah praktických zručností - špeciálne výkony sú podrobne uvedené z rozsahu kreditov:

V zubolekárskom kmeni, s dĺžkou trvania 2 roky, sa kredity v časti stanovená štandardná klinická prax a rozsah praktických zručností - špeciálne výkony zlučujú.

Podmienkou pre pripustenie k záverečnej previerke je odpublikovanie 2 odborných a 2 vedeckých prác z odboru.

Spôsob previerky:

- písomný test,
- ústny pohovor po každom pol roku, resp. ukončenie časti prípravy (cirkulácie).

Spôsob záverečnej skúšky:

- písomný test,

- ústny pohovor,
- operácia dvoch pridelených pacientov,
- obhajoba špecializačnej práce.